

ODPOWIEDZI NA KWESTIONARIUSZ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**UDZIELONE PRZEZ KANDYDATA NA KOMISARZA****László TRÓCSÁNYIEGO****Sąsiedztwo i rozszerzenie****1. Ogólne kompetencje, zaangażowanie w sprawę europejską, niezależność osobista**

Jakie aspekty Pańskich kwalifikacji i doświadczenia mają szczególne znaczenie dla sprawowania obowiązków komisarza i promowania ogólnego interesu europejskiego, zwłaszcza w obszarze, za który byłby Pan odpowiedzialny? Co skłania Pana do ubiegania się o to stanowisko? W jaki sposób przyczyni się Pan do realizacji strategicznego programu działań Komisji? W jaki sposób zamierza Pan uwzględnić aspekt płci i włączyć perspektywę płci do wszystkich obszarów polityki podlegających Pana resortowi?

W jaki sposób może Pan wykazać przed Parlamentem Europejskim swoją niezależność oraz zapewnić, że żadna działalność prowadzona w przeszłości, w chwili obecnej oraz w przyszłości nie będzie podawać w wątpliwość Pańskiej rzetelności w wywiązywaniu się z obowiązków komisarza?

Moją karierę zawodową rozpocząłem 30 lat temu. W tym czasie byłem adwokatem, profesorem uniwersyteckim, ambasadorem w Belgii, Francji i Luksemburgu, sędzią Trybunału Konstytucyjnego, zastępcą członka Komisji Weneckiej Rady Europy, ministrem sprawiedliwości, a obecnie jestem posłem do Parlamentu Europejskiego. Przez cały ten czas, w związku z moimi prywatnymi i publicznymi zajęciami, byłem w kontakcie z instytucjami europejskimi i wносиłem wkład w integrację europejską oraz jej różne zagadnienia i projekty.

Wszystkie moje zobowiązania i zajęcia miały jednak wspólny mianownik: moją intencję i mój własny sposób na to, by opowiadać się za dialogiem i pracą zespołową, gdzie mile widziane jest osiągnięcie wspólnego dobra przez jednostki.

Moim głównym celem zawsze była chęć osiągnięcia lepszych, szybszych i bardziej wymiernych wyników. Była to moja motywacja jako ministra, dyplomaty, profesora uniwersyteckiego, a także liberalnego usługodawcy. Jednak motywacja bez wyznaczonego celu nie wystarczy. Mój cel jest prosty: osiągać wymierne rezultaty w służbie wykonywanej w interesie ogółu. Jestem głęboko przekonany, że jest to najważniejsza wartość dodana, jaką można osiągnąć w tej dziedzinie. Mimo że wydaje się to proste, zagadnienie to jest niezwykle złożone: nie można go zrealizować samodzielnie i bez dialogu. Właśnie to stanowi podstawę mojej pracy w ramach zespołu – zespołu w Komisji Europejskiej, ale także we współpracy z Radą i Parlamentem Europejskim.

Byłem ministrem sprawiedliwości mojego kraju przez ponad pięć lat. Co miesiąc uczestniczyłem w posiedzeniach Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, gdzie często omawiane były trudne kwestie i podejmowane były również trudne decyzje. Jednym z ich najważniejszych rezultatów były nowe europejskie ramy dotyczące ochrony danych służące zapewnieniu właściwej równowagi między interesem publicznym a interesem ogólnym. Czuję się szczególnie zadowolony, że podczas mojej kadencji jako ministra europejska sieć dotycząca praw ofiar, utworzona w 2015 r., mogła stać się siecią o trwałej strukturze z siedzibą w Budapeszcie i funkcjonuje w sposób ciągły od 2018 r. Jest to jedno z głównych osiągnięć w tej dziedzinie, a było ono owocem

znaczących wysiłków negocjacyjnych ze strony państw członkowskich, Komisji Europejskiej i mojego ministerstwa, które tym wysiłkom przewodziło. Właśnie to jest przykładem konkretnego osiągnięcia w interesie obywateli Europy.

Jako poseł do Parlamentu Europejskiego, jako zastępca członka Komisji AFET w Parlamencie Europejskim, uczestniczyłem w pracach Parlamentu, a w przyszłości będę to oczywiście czynił w charakterze komisarza, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona. Podczas mojej kadencji ministerialnej utrzymywałem bardzo bliskie stosunki z regionami w przedmiotowym resorcie. Jako minister sprawiedliwości zorganizowałem w dniu 20 czerwca 2019 r. konferencję na szczeblu ministerialnym na temat zacieśnienia współpracy w dziedzinie sądownictwa między Libanem, Marokiem, Tunezją, Ukrainą, Gruzją, Bośnią i Hercegowiną oraz naturalnie Węgrami z udziałem komisarza Johannesesa Hahna. Konferencja ta zakończyła się przyjęciem deklaracji budapeszteńskiej. O mojej przeszłości dyplomatycznej można jednak również wspomnieć w kontekście resortu, który w dużej mierze opiera się na procesie negocjacyjnym. Jestem też bardzo zaszczycony, że ze względu na moją przeszłość akademicką zaproszono mnie do podjęcia współpracy na Uniwersytecie Św. Józefa w Bejrucie i Uniwersytecie Senghora w Aleksandrii.

To właśnie moja kariera akademicka tłumaczy brak przynależności do partii politycznych. Mam swoją wizję, swoje wartości, swoją niezależność i cały czas się ich trzymam.

Moja kariera prawnicza otwiera także drogę ku mojej wizji przyszłości. Traktaty zawsze były i na zawsze pozostaną moim przewodnikiem: prawa i obowiązki idą ze sobą w parze; niezależnie od pozycji społecznej, majątku, płci – wszyscy muszą być traktowani jednakowo.

Równouprawnienie płci jest jedną z podstawowych wartości europejskich zapisanych w traktatach UE. Zdecydowanie popieram wzmocnienie równouprawnienia płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt w regionach sąsiadujących z UE i objętych procesem rozszerzenia, zgodnie z unijnym planem działania (II) w sprawie równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet: „Odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020”. Wiele krajów sąsiadujących boryka się z poważnymi problemami w tej dziedzinie, takimi jak przemoc ze względu na płeć, wykluczenie z rynku pracy i z praw własności, by przytoczyć tylko kilka z nich. Zobowiązuję się do poruszenia tych kwestii w ramach naszego dialogu politycznego oraz do zdecydowanego wspierania równości płci poprzez naszą pomoc finansową. Chcę również wzmocnić równość płci w Komisji Europejskiej, w tym w ramach podległych mi służb, i w pełni wspierać cel nowo wybranej przewodniczącej, jakim jest zapewnienie pełnej równości na wszystkich szczeblach zarządzania przez Komisję do końca jej kadencji. Będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw równouprawnienia.

Oczywiste jest, że w pełni popieram nasze nowe zobowiązanie do wzmacniania więzi między ludźmi, narodami i instytucjami. W pełni również popieram geopolityczny charakter nowej Komisji. Otwartość, uczciwość, ale także poczucie rzeczywistości we wspólnym interesie na świecie, który stał się mniej stabilny i bezpieczny.

Moim obowiązkiem będzie spełnianie najwyższych standardów etycznych i obowiązków określonych w art. 17 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 245 i 339 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz w kodeksie postępowania komisarzy. Moja deklaracja o braku konfliktu interesów jest kompletna i dostępna publicznie, a w razie zaistnienia jakichkolwiek zmian zostanie uzupełniona.

Będę zawsze unikał wszelkich sytuacji, w których moja bezstronność i niezależność mogłyby zostać zakwestionowane. Będę informował przewodniczącą Komisji o wszelkich sytuacjach mogących wiązać się z konfliktem interesów.

2. Kierowanie resortem oraz współpraca z Parlamentem Europejskim

Jak ocenilby Pan swoją rolę jako członka kolegium komisarzy? W jakim zakresie jest Pan gotów odpowiadać przed Parlamentem za podejmowane przez siebie działania oraz za działania podległych Panu departamentów? Jakie konkretne zobowiązania jest Pan gotowy poczynić w zakresie zwiększenia przejrzystości, zacieśnienia współpracy oraz podejmowania skutecznych działań w związku ze stanowiskami Parlamentu oraz składanymi przez niego wnioskami w sprawie inicjatyw ustawodawczych? W związku z planowanymi inicjatywami lub procedurami w toku – czy jest Pan gotowy udostępniać Parlamentowi informacje i dokumenty w równym stopniu, co Radzie?

Rola Parlamentu Europejskiego i jego komisji oraz współpraca z nimi

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. sąsiedztwa i rozszerzenia zostanie zatwierdzona, przejmę pełną odpowiedzialność polityczną za działania w moim obszarze kompetencji, zgodnie z pismem określającym zadania wysłanym do mnie w dniu 10 września przez nowo wybraną przewodniczącą Ursulę von der Leyen. Przywiązuję dużą wagę do zasady kolegalności i będę konstruktywnie współpracował ze wszystkimi innymi członkami kolegium komisarzy w celu zapewnienia skutecznego podejmowania decyzji. Będę ściśle angażował innych komisarzy w opracowywanie i wdrażanie inicjatyw politycznych. W tej „geopolitycznej Komisji” jeszcze istotniejsze będzie ustanowienie doskonałej współpracy z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/ wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej.

Współpraca z Parlamentem Europejskim ma dla mnie ogromne znaczenie. Będę współpracował z Parlamentem Europejskim i jego odpowiednimi komisjami na wszystkich etapach procesu kształtowania polityki i dialogu politycznego.

Skuteczna współpraca międzyinstytucjonalna ma zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania systemu instytucjonalnego UE oraz dla efektywności i legitymacji demokratycznej unijnego systemu podejmowania decyzji. Opiera się ona na szeregu podstawowych zasad, których zobowiązuję się w pełni przestrzegać. Te zasady to między innymi otwartość, wzajemne zaufanie, efektywność i regularna wymiana informacji. Przedstawione przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji wytyczne polityczne i pisma określające zadania w pełni odzwierciedlają te zasady. Podkreślono w nich zamiar pogłębienia szczególnej relacji między Parlamentem Europejskim a Komisją. Jeżeli moja kandydatura na komisarza zostanie zatwierdzona, będę pracował na rzecz osiągnięcia tego celu, przestrzegając przy tym postanowień Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją z 2010 r. oraz Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r. Będę współpracował z Parlamentem w otwarty, przejrzysty i konstruktywny sposób, dążąc do zbudowania stosunków opartych na wzajemnym zaufaniu.

Dopilnuję, aby Parlament Europejski był regularnie informowany, i będę brał udział w sesjach plenarnych, posiedzeniach właściwych komisji i rozmowach trójstronnych. Zadbam o to, by komisje parlamentarne były zaangażowane w ważne działania wchodzące w zakres moich kompetencji oraz otrzymywały informacje przed ważnymi wydarzeniami i kluczowymi negocjacjami. W nadchodzących miesiącach będziemy musieli na przykład ściśle współpracować w celu sfinalizowania przyszłych instrumentów finansowych (Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III). Jestem w pełni świadomy wagi równego traktowania Parlamentu i Rady i będę szanował ich role instytucjonalne. Jest to nie tylko wymóg prawny zwykłej procedury ustawodawczej, lecz także konieczność w przypadku ko-

misarza, który jako członek kolegium ponosi odpowiedzialność przed posłami do Parlamentu Europejskiego, wybranymi w wyborach bezpośrednich.

Zadbam o regularny przepływ informacji do przewodniczących właściwych komisji parlamentarnych i będę kontynuował stosowanie najlepszych praktyk ustanowionych przez moich poprzedników, a mianowicie wymianę poglądów z poszczególnymi grupami politycznymi oraz kluczowymi posłami do Parlamentu Europejskiego w grupach roboczych, takich jak grupa do spraw Partnerstwa Wschodniego.

Jeśli chodzi o stanowiska zajmowane przez Parlament, dopilnuję również, aby odpowiedzi na pytania posłów do Parlamentu Europejskiego kierowane do Komisji, które dotyczą kwestii należących do mojego zakresu kompetencji, były udzielane szybko i precyzyjnie. Będę stawał się przed Parlamentem Europejskim, zarówno na posiedzeniach plenarnych, jak i na posiedzeniach komisji, kiedy tylko konieczne będzie odpowiedzenie na pytanie lub udzielenie konkretnej odpowiedzi.

Przejrzystość

Nowo wybrana przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen podkreśliła w swoich wytycznych politycznych, że aby przywrócić obywatelom wiarę w Unię, nasze instytucje muszą być otwarte i nienagane pod względem przejrzystości. Obywatele muszą wiedzieć, jakie stanowiska są zajmowane w procesie legislacyjnym, w tym jakie są stanowiska Komisji. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej poprzez promowanie legitymacji demokratycznej i odpowiedzialności zwiększy skuteczność działania i dobre sprawowanie rządów w UE.

Dlatego w pełni zobowiązuję się do wdrażania kompleksowych przepisów dotyczących przejrzystości i przepływu informacji, zawartych w Porozumieniu ramowym w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską oraz Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności dopilnuję, aby postanowienia te były przestrzegane w ramach prowadzonych przeze mnie zorganizowanych dialogów i innych kontaktów z komisjami Parlamentu.

Komisja będzie również nadal dokładać starań, by informować obywateli o swojej roli w strukturze instytucjonalnej UE. Ponadto inicjatywy polityczne w obszarach wchodzących w zakres moich przyszłych kompetencji będą opracowywane na podstawie stosownych konsultacji z ekspertami i ogółem społeczeństwa, w myśl zasad lepszego stanowienia prawa.

Działania w związku ze stanowiskami Parlamentu oraz składanymi przez niego wnioskami w sprawie inicjatyw ustawodawczych

Nowo wybrana przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen popiera prawo inicjatywy ustawodawczej dla Parlamentu Europejskiego. Zobowiązała się, że gdy Parlament przyjmie rezolucję, stanowiącą większość głosów, Komisja przedstawi w odpowiedzi akt ustawodawczy, przy pełnym poszanowaniu zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa. W pełni popieram to zobowiązanie.

W ramach zobowiązania nowego kolegium komisarzy do pogłębienia partnerstwa z Parlamentem Europejskim będę ściśle współpracował z Parlamentem na każdym etapie debaty nad rezolucjami przyjmowanymi na podstawie art. 225 TFUE. Zobowiązuję się ściśle współpracować z odpowiednimi komisjami parlamentarnymi oraz aktywnie i osobiście uczestniczyć w posiedzeniach przygotowujących rezolucje na podstawie art. 225 TFUE. Jestem głęboko przekonany, że wysiłki te przyczynią się do poprawy dialogu, budowania zaufania i poczucia, że działamy razem na rzecz wspólnego celu.

Komisja będzie reagować na rezolucje Parlamentu, przestrzegając terminu trzech miesięcy od ich przyjęcia, zgodnie z Porozumieniem ramowym. Komisja zapewni nadzór polityczny nad tym procesem.

Udostępnianie informacji i dokumentów

W nawiązaniu do mojego powyższego oświadczenia dotyczącego zapewnienia, by komisje parlamentarne były zaangażowane w ważne działania wchodzące w zakres moich kompetencji, zdaję sobie w pełni sprawę z tego, że udostępnianie informacji i dokumentów jest zasadniczym elementem pogłębiania partnerstwa między Parlamentem Europejskim a Komisją. Zobowiązuję się zatem do pełnego wdrożenia odpowiednich przepisów porozumienia ramowego między tymi dwiema instytucjami oraz Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa. Traktat lizboński stanowi o równości Parlamentu i Rady jako współprawodawców. Dopilnuję, aby reguła ta była przestrzegana, jeśli chodzi o udostępnianie informacji w obszarach, za które będę odpowiadać.

Pytanie 3

Jak zamierza Pan jeszcze bardziej zacieśnić dialog międzyinstytucjonalny i współpracę Komisji z Parlamentem – w szczególności z Komisją Spraw Zagranicznych – w oparciu o zobowiązania i dobre praktyki poprzednich komisarzy, ze szczególnym uwzględnieniem:

lepszej synchronizacji działań Komisji i Parlamentu Europejskiego, na przykład dzięki systematycznej usprawnionej wymianie planowanych terminów publikacji (strategii, komunikatów), posiedzeniom ministerialnym i szczytom, propozycjom rozpoczęcia negocjacji w sprawie umów międzynarodowych, rozmowom na temat praw człowieka;

współpracy i wymiany informacji z Komisją Spraw Zagranicznych, w tym na piśmie, w odniesieniu do negocjowania umów międzynarodowych, zwłaszcza przez natychmiastowe wdrożenie tych części tekstu, które już wcześniej zostały uzgodnione w ramach negocjacji dotyczących pkt 40 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa, w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres uprawnień Komisji;

terminowych konsultacji z Komisją Spraw Zagranicznych w zakresie priorytetów polityki zagranicznej UE i zajmowanych w jej ramach stanowisk, zwłaszcza przed publikacją nowych lub zaktualizowanych komunikatów, strategii i mandatów UE, w tym pakietu dotyczącego rozszerzenia;

oceny na piśmie sposobu, w jaki uwzględniono opinie Parlamentu w następstwie przyjęcia rezolucji lub konsultacji, o których mowa powyżej;

współpracy i koordynacji działań wspierających demokrację, zwłaszcza że Parlament Europejski ma dobre wyniki, jeśli chodzi o wdrażanie działań wspierających demokrację (szczególnie w czterech kluczowych filarach, jakimi są: obserwacja wyborów, budowanie zdolności parlamentów, mediacja i dialog oraz działania na rzecz praw człowieka), jak uznano w komunikacie z 2019 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE, w którym podkreślono prowadzone przez PE inicjatywy w zakresie mediacji i dialogu.

Zgodnie z wytycznymi politycznymi przedstawionymi przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji potwierdzam pełne poparcie dla jej zamiaru pogłębienia szczególnej relacji między Parlamentem

Europejskim a Komisją. Zamierzam ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim w celu wdrażania postanowień Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją oraz Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r.

Zsynchronizowanie naszych działań może wzmocnić głos Unii w sprawach zewnętrznych. W tym kontekście chciałbym podkreślić znaczenie konsultacji w procesie kształtowania polityki, w tym w odniesieniu do priorytetów polityki zagranicznej. Uważam, że zapewnienie dobrego przepływu informacji między Komisją a Parlamentem Europejskim ma ogromne znaczenie.

Będę współpracował z Parlamentem Europejskim w otwarty, przejrzysty i konstruktywny sposób i jestem gotowy prowadzić konstruktywny dialog polityczny w każdej sprawie wchodzącej w zakres mojego resortu, w tym wymianę informacji na temat wdrażania instrumentów finansowych, zgodnie z tym, co zostanie ustalone w procedurze legislacyjnej dotyczącej tych instrumentów. Wydam również podległym mi służbom polecenie udostępniania Parlamentowi Europejskiemu informacji na temat wszelkich dialogów technicznych, jeżeli będzie to konieczne.

Zgodnie ze szczegółowymi zobowiązaniami określonymi w Porozumieniu ramowym i w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym oraz we współpracy z wysokim przedstawicielem/ wiceprzewodniczącym Komisji zapewnię współpracę, a także terminową i pełną wymianę informacji na wszystkich etapach procedury z właściwą przedmiotowo komisją w odniesieniu do negocjacji umów międzynarodowych oraz dopilnuję, by opinie i zalecenia Parlamentu Europejskiego były brane pod uwagę.

Podejmuję zobowiązanie i jestem do Państwa dyspozycji, jeśli chodzi o wymianę informacji, zapewnienie terminowych konsultacji oraz regularną wymianę poglądów z właściwą komisją na temat strategii i sprawozdań rocznych, a także wymianę informacji na temat innych bieżących lub planowanych inicjatyw i mandatów. Będę gotowy do wymiany poglądów z właściwą komisją na temat pakietu „rozszerzenie” bezpośrednio po jego przyjęciu przez kolegium i przed jego przedstawieniem mediom. Zamierzam informować Państwa na piśmie o moich wizytach w krajach, które wchodzą w zakres moich kompetencji, i będę odbywał spotkania z biurem komisji AFET, koordynatorami grup i sprawozdawcami, by omawiać stanowiska Parlamentu i wymieniać się informacjami. Wyrażam zainteresowanie posiedzeniami międzyparlamentarnymi Parlamentu z parlamentami krajów partnerskich, ponieważ kontakty takie pozwalają zintensyfikować współpracę i poprawić wzajemne zrozumienie.

Zobowiązuję się do ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim w zakresie opracowywania i omawiania rezolucji oraz do reagowania na kwestie poruszane w rezolucjach w celu znalezienia najlepszego rozwiązania. Komisja będzie podejmować działania następcze w związku z rezolucjami zgodnie z Porozumieniem ramowym i zobowiązaniem podjętym przez nowo wybraną przewodniczącą w jej wytycznych politycznych. Rezolucje Parlamentu Europejskiego oraz działania podejmowane w następstwie naszych konsultacji są brane pod uwagę w naszych rozważaniach dotyczących współpracy w ramach dwustronnych lub wielostronnych stosunków z krajami partnerskimi.

Mam nadzieję na bliską współpracę z Parlamentem Europejskim w zakresie wspierania demokracji i wysoko oceniam rolę, jaką Parlament Europejski może odegrać w mediacji i promowaniu dialogu w trudnych sytuacjach. Zobowiązuję się do ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim przy działaniach następczych w związku z zaleceniami misji obserwacji wyborów, aby zmaksymalizować wpływ połączonych wysiłków UE w zakresie wspierania demokracji i zapewnienia stabilności w naszym bezpośrednim sąsiedztwie.

Pytanie 4

Jak postrzega Pan podział zadań i uzupełnianie się ról z wysokim przedstawicielem/wiceprzewodniczącym Komisji w zakresie polityki rozszerzenia i polityki sąsiedztwa?

Jako komisarz odpowiedzialny za stosunki zewnętrzne będę ściśle współpracował z wysokim przedstawicielem/ wiceprzewodniczącym, a także z innymi komisarzami.

Charakter wyzwań stojących przed UE w jej sąsiedztwie wymaga skoordynowanej reakcji ze strony UE. Ścisła współpraca z wysokim przedstawicielem/wiceprzewodniczącym Komisji ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznych i spójnych działań zewnętrznych UE. To właśnie ścisła współpraca i koordynacja będą wspierać zdolność UE do wzmocnienia jej globalnej roli, czyniąc ją silniejszą, spójniejszą, bardziej widoczną i skuteczniejszą.

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę opierał się na obecnych ustaleniach roboczych i współpracował z wysokim przedstawicielem/ wiceprzewodniczącym Komisji, aby zapewnić komplementarność naszej pracy, unikanie powielania działań i skuteczną koordynację działań i strategii UE. Będzie to wymagało regularnej, owocnej i konstruktywnej współpracy, jasnych uzgodnień co do priorytetów oraz codziennej współpracy i konsultacji. W szczególności w odniesieniu do negocjacji w sprawie rozszerzenia zadbam również o ścisłą koordynację między różnymi służbami Komisji, aby jak najlepiej wspierać kraje partnerskie w ich wysiłkach na rzecz reform oraz dostosowywaniu prawa krajowego do dorobku prawnego UE.

Wraz z wysokim przedstawicielem/wiceprzewodniczącym Komisji pragnę wykorzystać nasze mocne strony i wyciągnąć wnioski z naszych niedociągnięć, aby zapewnić jak największy wpływ i oddziaływanie naszej polityki. Od pierwszego dnia mojej kadencji będę pracował nad określeniem wspólnej wizji w odniesieniu do ważnych regionów wchodzących w zakres kompetencji mojego resortu. Wizja ta nadawać będzie kierunek moim stosunkom z wysokim przedstawicielem/ wiceprzewodniczącym Komisji przez całą moją kadencję.

Jak wskazano w piśmie nowo wybranej przewodniczącej określającym moje zadania, będę reprezentował Komisję w Radzie do Spraw Zagranicznych.

Pytanie 5

Z myślą o przyszłej generacji instrumentów finansowania zewnętrznego (2021–2027) w jaki sposób zamierza Pan zapewnić usprawnienia w następujących obszarach:

rzeczywista rola Parlamentu w strategicznym kierowaniu instrumentami (ISWMR, IPA III), w tym stosowanie aktów delegowanych w celu przyjmowania strategicznych decyzji programowych oraz udział Parlamentu w pracach grup ekspertów Komisji opracowujących projekty aktów delegowanych,

zarządzanie, w tym propozycja powołania horyzontalnej grupy sterującej, którą mógłby kierować wiceprzewodniczący/wysoki przedstawiciel, w celu zapewnienia ogólnej koordynacji politycznej wszystkich instrumentów finansowania zewnętrznego,

zachowanie silnego wsparcia dla sąsiedztwa, również w razie gdyby Europejski Instrument Sąsiedztwa miał zostać zastąpiony jednym instrumentem na rzecz działań wewnętrznych UE (ISWMR).

Skuteczna współpraca międzyinstytucjonalna ma zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania systemu instytucjonalnego UE oraz dla efektywności i legitymacji demokratycznej unijnego systemu podejmowania decyzji. Przedstawione przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji pisma okre-

ślające zadania w pełni odzwierciedlają te zasady. Podkreślono w nich zamiar pogłębienia szczególnej relacji między Parlamentem Europejskim a Komisją. Jeżeli moja kandydatura na komisarza zostanie zatwierdzona, będę pracował na rzecz osiągnięcia tego celu.

Chcę zbudować stosunki oparte na wzajemnym zaufaniu, uczestnicząc w odpowiednich posiedzeniach komisji parlamentarnych oraz spotykając się z różnymi partiami politycznymi i posłami do Parlamentu Europejskiego. Zadbam o to, by komisje były zaangażowane we wszelkie ważne działania wchodzące w zakres moich kompetencji oraz otrzymywały informacje przed ważnymi wydarzeniami i kluczowymi negocjacjami. Chciałbym, aby nasza pomoc finansowa była wynikiem szczerego, owocnego i terminowego dialogu politycznego oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Podczas rozmów trójstronnych na temat Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) będziemy mieli okazję omówić różne pomysły na zwiększenie politycznego sterowania przy zachowaniu równowagi międzyinstytucjonalnej ustanowionej na mocy Traktatów. Moim głównym przesłaniem i głównym celem w tej dyskusji będzie zapewnienie skuteczności rozwiązań w zakresie zarządzania, tak by instrumenty finansowe spełniały swoje cele.

W europejskim sąsiedztwie dążymy do budowania prawdziwych partnerstw opartych na wspólnych wartościach i wspólnych celach. Proces programowania powinien być zatem na tyle otwarty, by uwzględniać kontekst i istotne kwestie krajów partnerskich.

Nasze partnerstwa z krajami sąsiedzkimi mają ogromne znaczenie. Głównym zadaniem mojej misji będzie dalsze przyspieszanie współpracy z sąsiednimi krajami partnerskimi w zakresie wspólnych wyzwań i przyszłych możliwości w celu wspierania stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu w Europie i w jej sąsiedztwie. Współpraca ta obejmuje pomoc finansową, ale też wykracza daleko poza nią – przede wszystkim chodzi o dialog i partnerstwo.

Sąsiedztwo UE charakteryzuje się dużą różnorodnością. Dlatego też jednymi z podstawowych zasad europejskiej polityki sąsiedztwa są zróżnicowanie i odpowiedzialność. Ja dodałbym jeszcze jedną: elastyczność. Sąsiedztwo wschodnie i sąsiedztwo południowe to regiony, które należą do najbardziej niestabilnych i niepewnych regionów świata, ale także regiony, które są dla UE wielce interesujące i oferują jej wiele możliwości. Mamy do czynienia z różnymi grupami państw. W trakcie kadencji tej Komisji będziemy musieli być przygotowani do reagowania na zmieniającą się sytuację w Syrii, promowania konsekwentnego zaangażowania UE w integralność terytorialną Ukrainy, wspierania przemian demokratycznych w Algierii, kontynuowania naszych uprzywilejowanych partnerstw z Marokiem i Tunezją oraz wspierania reform na rzecz wzrostu w Gruzji.

Jestem zdania, że aby utrzymać szczególne stosunki z krajami sąsiadującymi, potrzebujemy struktury, która nie tylko będzie nadal służyła naszym celom politycznym i priorytetom w europejskim sąsiedztwie, lecz także zwiększy elastyczność w celu bardziej terminowej, skutecznej i spójnej realizacji naszych priorytetów. Jestem też przekonany, że nowy instrument, tj. Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR), jest najlepszym sposobem osiągnięcia tego celu, gdyż zachowuje on całą specyfikę naszej współpracy z krajami sąsiedzkimi. Przewidziano w nim przeznaczenie na sąsiedztwo jeszcze większej, wyodrębnionej kwoty środków finansowych, która może zostać zwiększona poprzez wykorzystanie obszernej rezerwy na elastyczność w celu zaspokojenia nowych potrzeb. Ponadto uwzględnia się w nim mechanizmy elastyczności budżetowej, które okazały się przydatne w przypadku współpracy z regionem Afryki Subsaharyjskiej, objętej obecnie Europejskim Funduszem Rozwoju.

Pytanie 6

Jakie będą Pana priorytety w odniesieniu do reformy polityki sąsiedztwa, jeśli chodzi o wprowadzenie głębszego rozróżnienia obszarów (politycznego, finansowego itp.) w oparciu o potrzeby, zalety i priorytety UE, a także wprowadzenie warunkowości w odniesieniu do przestrzegania praw człowieka?

Z punktu widzenia stabilności, odporności i dobrobytu w interesie Unii Europejskiej leży utrzymanie uprzywilejowanych stosunków ze wszystkimi krajami objętymi polityką sąsiedztwa w oparciu o nasze kluczowe priorytety współpracy w dziedzinie demokracji, praw człowieka i dobrych rządów, rozwoju społeczno-gospodarczego, bezpieczeństwa i migracji.

Na przestrzeni lat europejska polityka sąsiedztwa była czymś więcej niż tylko instrumentem świadczenia pomocy. Nasza współpraca z partnerami z krajów sąsiadujących w oparciu o jednolite ramy polityczne obejmuje aspekty polityczne, sektorowe i finansowe. Mamy solidne ramy, które odegrały znaczącą rolę, służąc wspólnym interesom UE i jej partnerów, rozwiązywaniu wspólnych problemów oraz przejęciu rzeczywistej współodpowiedzialności.

Zobowiązuję się do korzystania z zalet tych ram, pielęgnowania możliwości współpracy i wspierania wszędzie tam, gdzie to możliwe, reform transformacyjnych, które mogłyby wzmocnić wspólne interesy. Będę się starał jeszcze bardziej ugruntować w polityce zasadę zróżnicowania, zapewniając, by polityka ta pozostała dla każdego z naszych partnerów ważna, a jednocześnie zabezpieczała strategiczne interesy UE. Będę w pełni wykorzystywał możliwości wzmocnienia naszego dwustronnego i regionalnego zaangażowania w ramach kolejnych wieloletnich ram finansowych poprzez proponowany nowy instrument finansowy, który przewiduje dalsze zróżnicowanie i elastyczność w zakresie wsparcia UE dla krajów partnerskich, przy jednoczesnym zachowaniu specyfiki unijnej polityki sąsiedztwa.

Na początku mojej kadencji skorzystam z okazji, by przyspieszyć prace nad przeglądem i aktualizacją priorytetów partnerstwa, które uzgodniliśmy z naszymi partnerami, w szczególności z partnerami z południowego sąsiedztwa. Będę starał się to czynić zgodnie z interesami UE i w celu zapewnienia pełnego stosowania zasad zróżnicowania i elastyczności. Jeśli chodzi o sąsiedztwo wschodnie, będę dążył do pogłębienia współpracy sektorowej z naszymi najbardziej zaawansowanymi partnerami – Ukrainą, Gruzją i Mołdawią – działając w jak najbardziej elastyczny sposób i w oparciu o przyspieszone wdrażanie układów o stowarzyszeniu oraz pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu. Jak wskazano w piśmie nowo wybranej przewodniczącej określającym moje zadania, do połowy 2020 r. przedstawię nowy pakiet długoterminowych celów politycznych Partnerstwa Wschodniego w oparciu o toczące się systematyczne konsultacje na temat przyszłości tego partnerstwa.

Przy dokonywaniu przeglądu priorytetów tego partnerstwa będę chciał przede wszystkim jeszcze bardziej ugruntować w tych ramach politycznych aspekty praw człowieka i demokracji. Jednocześnie pragnę podkreślić, że promowanie interesów UE zgodnie z wymogami art. 21 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz interesów krajów partnerskich nie stoi w sprzeczności z unijną agendą opartą na wartościach. UE stara się tworzyć prawdziwe partnerstwa równych sobie partnerów w oparciu o wspólne interesy, przy jednoczesnym dalszym propagowaniu powszechnych zasad demokracji i praw człowieka poprzez dialog polityczny. Podstawą własnej stabilności UE są demokracja, prawa człowieka i praworządność. Zasady te i promowanie reform w tych dziedzinach są integralną częścią wszystkich dwustronnych partnerstw politycznych.

Komisja regularnie ocenia zaangażowanie i wyniki krajów partnerskich w tej dziedzinie i w przypadku krajów, które nie spełniają wymogów, może wprowadzić stopniowe środki, począwszy od tymczasowego zamrożenia wsparcia budżetowego, aż po zastosowanie w umowach w sprawie finansowania z UE klauzul dotyczących praw człowieka zawieszających wsparcie. Cho-

ciąż zawieszenie wsparcia UE jest postrzegane jako rozwiązanie ostateczne, nie jest ono niemożliwe, czego przykładem jest zawieszenie pomocy finansowej dla władz syryjskich w 2011 r. czy też niedawne zawieszenie operacji wsparcia budżetowego dla Mołdawii i Azerbejdżanu.

Choć stosowanie rygorystycznych warunków i odpowiednich środków jest istotne, ja jednak będę zwracał szczególną uwagę na mechanizmy, których punktem ciężkości jest wspieranie pozytywnych zmian w krajach partnerskich. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuję przedstawioną przez Komisję propozycję zachowania podejścia opartego na zachętach w nowym Instrumencie Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej, aby nagradzać tych sąsiadów UE, którzy czynią postępy w zakresie demokracji, praw człowieka, praworządności, współpracy w dziedzinie migracji, zarządzania gospodarczego i reform. Przyjęcie podejścia do współpracy na rzecz rozwoju opartego na prawach człowieka i propagowanie uwzględniania aspektu płci będzie podstawą mojego działania. W tym kontekście wykorzystam program tematyczny dotyczący praw człowieka i demokracji oraz nasze wsparcie dla Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji jako główne narzędzia służące temu, by nowy instrument w większym stopniu przyczyniał się do umocowienia praw człowieka, do wspierania obrońców praw człowieka, słabszych grup społecznych, osób najbardziej narażonych na zagrożenia i innych mniejszości oraz do zapewnienia wolności mediów i wolności słowa.

Pytanie 7

Jakie inicjatywy priorytetowe zamierza Pan podjąć wobec państw członkowskich, aby zagwarantować wiarygodną perspektywę rozszerzenia i osiągnięcie postępów w poszanowaniu traktatów, kryteriów kopenhaskich i ram negocjacyjnych? Czy jest Pan przygotowany na przegląd metodyki gromadzenia danych na potrzeby sprawozdań z postępów i czy przewiduje Pan inną strukturę, która umożliwiałaby sprawniejsze porównywanie sektorów i strategii politycznych zainteresowanych państw?

Dokładniej – jakie konkretne kroki podjąłby Pan, gdyby państwo objęte procesem rozszerzenia przyjęło środki lub strategie polityczne stojące w sprzeczności lub niezgodne z dorobkiem prawnym, wartościami i zasadami UE, zwłaszcza jeśli chodzi o demokrację, praworządność, w tym niezawisłość wymiaru sprawiedliwości, oraz walkę z korupcją?

W odniesieniu do tego jakie inicjatywy można by przewidzieć, aby ożywić proces akcesyjny i pobudzić podstawowe reformy w krajach przystępujących, zwłaszcza w obszarze wymiaru sprawiedliwości, praworządności i wolności mediów? Jakie inicjatywy można by rozważyć, w stosownych przypadkach, aby zacieśnić dialog polityczny między opozycją a stroną rządzącą w krajach przystępujących? Jakie instrumenty polityki można by wykorzystać, aby wspierać i usprawniać funkcjonowanie parlamentów narodowych w krajach przystępujących z myślą o wzmocnieniu ich roli w procesie akcesyjnym?

W jaki sposób zapewni Pan, że Pańskie wcześniejsze działania i praca w charakterze członka rządu węgierskiego nie będą wpływać na Pana pracę jako komisarza do spraw rozszerzenia i sąsiedztwa?

Państwa członkowskie wielokrotnie na najwyższym szczeblu podkreślały swoje zaangażowanie na rzecz europejskiej perspektywy Bałkanów Zachodnich. Na podstawie Traktatów i kryteriów kopenhaskich warunki przystąpienia do Unii Europejskiej są jasne. To samo dotyczy również procesu rozszerzenia i oczekiwań krajów ubiegających się o członkostwo, a państwa członkowskie zgadzają się co do tego, że proces ten opiera się na rygorystycznych i sprawiedliwych warunkach oraz na zasadzie indywidualnych osiągnięć poszczególnych krajów.

W 2018 r. Komisja przyjęła strategię „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie”, w której wskazała, że do urzeczywistnienia tej perspektywy konieczne są trwałe wysiłki i nieodwracalne reformy. Ponieważ postępy na drodze do Europy to proces obiektywny i oparty na osiągnięciach, którego podstawą są konkretne wyniki uzyskiwane przez poszczególne państwa, ważne jest, abyśmy jako UE odpowiednio doceniali te wyniki. Podczas mojej kadencji będę podejmował wraz z państwami członkowskimi usilne starania, by to zapewnić. Należy przyznać, że są kraje, takie jak Albania i Macedonia Północna, które poczyniły imponujące postępy w realizacji trudnych reform i spełniają warunki dla otwarcia negocjacji. Otwarcie negocjacji akcesyjnych z tymi krajami powinno pozytywnie wpłynąć na dynamikę reform w innych częściach regionu i zwiększyć zaufanie do perspektywy rozszerzenia. Jeśli chodzi o Turcję, Rada do Spraw Ogólnych stwierdziła w dniu 18 czerwca 2019 r., że „negocjacje akcesyjne Turcji faktycznie [...] utknęły w martwym punkcie i nie można rozważać otwarcia ani zamknięcia żadnych kolejnych rozdziałów negocjacyjnych”.

Komisja posiada już solidną podstawę do dokonywania ocen w postaci sprawozdań rocznych. Metodyka sprawozdawczości zapewnia, że oprócz składania sprawozdań z postępów głównym punktem ciężkości jest również ocena aktualnego stanu lub poziomu gotowości do członkostwa. Sprawozdawczość jest zharmonizowana, i zawiera jasną skalę oceny, dzięki której każdy kraj od razu widzi, na jakim jest etapie w kluczowych obszarach. Zwiększa to przejrzystość procesu, ułatwiając obywatelom i społeczeństwu obywatelskiemu monitorowanie reform. Podejście to zostało z zadowoleniem przyjęte zarówno przez państwa członkowskie, jak i Parlament Europejski.

Jeśli chodzi o stwierdzanie i zwalczanie naruszeń podstawowych wartości, w pakiecie rozszerzeniowym dokonano faktycznej i rzetelnej oceny postępów lub ich braku oraz przedstawiono konkretne zalecenia mające na celu usunięcie niedociągnięć. Komisja monitoruje działania następcze w związku z tymi zaleceniami za pomocą ugruntowanych instrumentów, takich jak posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w ramach układów o stabilizacji i stowarzyszeniu lub misje weryfikacyjne. W przypadku krajów, z którymi są już prowadzone negocjacje akcesyjne, w ramach negocjacyjnych przewidziana jest tzw. „klauzula o nierównowadze”, która daje nam możliwość wstrzymania dalszych prac nad innymi rozdziałami negocjacyjnymi, jeżeli postępy negocjacyjne w przypadku rozdziałów dotyczących praworządności (rozdział 23 dotyczący wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych oraz rozdział 24 dotyczący sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa) są znacznie wolniejsze niż postępy w negocjacjach ogółem. Jeżeli taka sytuacja będzie miała miejsce, nie zawaham się podjąć decyzji o wstrzymaniu prac technicznych nad negocjacjami w innych rozdziałach, w tym decyzji o wstrzymaniu zalecenia co do otwarcia lub zamknięcia innych rozdziałów do czasu wyeliminowania tej nierównowagi.

Oczywiście nadal istnieje także możliwość zawieszenia negocjacji w przypadku poważnych i uporczywych naruszeń zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności.

Zadbam również o to, byśmy wykorzystali nasze znaczące wsparcie finansowe jako narzędzie zachęcające do osiągnięcia konkretnych wyników, a w razie potrzeby sankcjonujące za brak reform lub umożliwiające przekierowywanie środków finansowych, na przykład do społeczeństwa obywatelskiego. Jeśli chodzi o przyszłe rozporządzenie w sprawie Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III, we wniosku Komisji wyraźniej przewidziano możliwość dostosowywania zakresu i intensywności pomocy finansowej w zależności od wyników i zaangażowania naszych partnerów w dziedzinach o kluczowym znaczeniu. Pozwoli nam to uniknąć narażenia na szwank dalszego wsparcia służącego poprawie praw podstawowych, demokracji i praworządności, w tym wspierania społeczeństwa obywatelskiego i ścisłej współpracy z władzami lokalnymi.

Sprawne funkcjonowanie parlamentów narodowych jest zasadniczym elementem kryteriów politycznych, które muszą spełnić wszystkie kraje kandydujące, aby stać się państwem członkowskim UE.

Biorąc pod uwagę złożoność procesów reform, które muszą przeprowadzić te kraje, by spełnić warunki dla członkostwa w UE, niezwykle ważne jest, by parlamenty narodowe były wobec swoich wyborców odpowiedzialne, skuteczne, przejrzyste i były dla nich dostępne. Zobowiązuję się do dalszego wspierania roli parlamentów narodowych w negocjacjach akcesyjnych i wzmacniania ich zdolności i mam nadzieję, że będę mógł liczyć również na cenną wiedzę fachową Parlamentu Europejskiego w tej dziedzinie.

Proces akcesyjny jest więc obecnie bardziej rygorystyczny i kompleksowy niż wcześniej. Powodzenie zakorzenienia się praworządności i demokratycznych wartości zależy jednak ostatecznie od woli politycznej i przewyciężenia oporu instytucjonalnego w krajach będących beneficjentami. Jeżeli podstawowe wartości, na których opiera się UE i które mają kluczowe znaczenie dla procesu przystąpienia, zostaną naruszone, nie zawaham się skorzystać ze wszelkich dostępnych nam instrumentów, by stworzyć zachęty do poszanowania takich wartości i wyeliminować wszelkie niedociągnięcia.

I wreszcie, jeśli chodzi o moje osobiste doświadczenia na stanowisku ministra przez ponad pięć lat, pragnę podkreślić, że nie jest to ani niezwykle, ani niespotykane, że kandydat na komisarza pełnił w przeszłości funkcję ministra w rządzie krajowym. Wręcz przeciwnie, jest to wartość dodana, gdyż funkcje komisarza Komisji i ministra są w pewnym sensie do siebie podobne. Dotyczy to przede wszystkim obciążenia pracą, pracy zespołowej, kolegiałności, odpowiedzialności i procesów prowadzenia negocjacji.

Jak już podkreśliłem, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się w pełni przestrzegać przepisów dotyczących funkcjonowania Komisji Europejskiej, w szczególności tych dotyczących komisarzy. Będę działał w interesie ogólnym Unii Europejskiej zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej. Pełniąc funkcję komisarza, będę działał w sposób niezależny. Nie będę zwracał się o instrukcje ani nie przyjmował takowych od żadnego rządu ani żadnej innej instytucji, organu, urzędu ani podmiotu, zgodnie z art. 17 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Ponadto w pełni zobowiązuję się do przestrzegania obowiązków określonych w art. 245 i 339 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w kodeksie postępowania komisarzy.